

แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชุดที่ ๑

หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

นางจินตนา ยศธแสนย์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย อ. เมือง จ. ศรีสะเกษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ

๑. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ
 - ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
 - ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
 - ค. แดงอ่านเรื่องลูกชานาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปูทำนา
 - ง. ดำได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท

ใช้ข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ ๒ - ๓

“(๑) ประเทศไทยมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวในทุกท้องที่ แตกต่างกันเฉพาะสภาพของดินและน้ำ (๒) ได้แก่ ความเปรี้ยว ความเค็มของดินและน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาต่อการปลูกข้าว (๓) ในปัจจุบันพบว่า การปลูกข้าวที่ได้ผลผลิตสูงสุด โดยมีต้นทุนต่ำสุด จะต้องใช้พันธุ์ที่ส่งเสริมให้ปลูก (๔) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ไม่ไวต่อช่วงแสง ปลูกในชลประทานแบบนาหว่านน้ำตามหรือแบบปักดำ ปลูกได้ทั้งในฤดูนาปีและนาปรัง”

๒. ข้อใดคือคำสำคัญของข้อความข้างล่าง

ก. ต้นทุนต่ำ	ข. สิ่งแวดล้อม
ค. การปลูกข้าว	ง. ผลผลิตสูงสุด
๓. ใจความสำคัญของข้อความข้างล่างนี้ตรงกับหมายเลขใด

ก. หมายเลข ๑	ข. หมายเลข ๒
ค. หมายเลข ๓	ง. หมายเลข ๔

๔. ใจความสำคัญของนิทานนี้คืออะไร

แพะกับผลองุ่น

มีแพะตัวหนึ่งหนีการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหลบซ่อนตัวอยู่ที่ต้นองุ่น จนเมื่อมันแน่ใจว่าพ้นจากอันตรายแล้ว มันก็ลุกขึ้นแล้วเริ่มกินผลองุ่นรวมทั้งใบของต้นองุ่นที่มันเข้ามาอาศัยหลบภัยอยู่ ส่วนนายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหวจึงหวนกลับมาพบว่าแพะกำลังกินองุ่น อยู่ก็ยิงแพะจนถึงแก่ความตาย การกระทำของนายพรานในครั้งนี้นับว่าสมควรที่แพะผู้ล้าเล็บบุญคุณ ต่อต้นองุ่นควรได้รับเป็นอย่างยิ่ง

ก. แพะหนีการไล่ล่าของนายพราน

ข. แพะกินผลองุ่นรวมทั้งใบของต้นองุ่น

ค. นายพรานยิงแพะจนถึงแก่ความตาย

ง. แพะไม่รู้บุญคุณของต้นองุ่น

๕. ใจความสำคัญของพระราชดำรัสต่อไปนี้ตรงกับข้อใด

“...จะทำงานทำการอะไร ถ้าทำด้วยร่างกายมันก็เมื่อยกาย แต่ถ้าทำด้วยใจจะเมื่อยใจ มันหนักใจ มันเหนื่อยใจ มันเป็นไปไม่ได้ ฉะนั้นการทำงานทำการ ถ้าทำด้วยความร่าเริงใจที่จะทำงาน ทำการความเมื่อยนั้นจะหมดไป ความเหนื่อยจะไม่มี หรือมีแล้วเราก็ไม่รับ เพราะว่าความเมื่อย ของกายความเมื่อยของใจนั้นมีเสมอ แต่ถ้าเราไม่รับมันจะไปไหน มันก็ไม่เมื่อยมันเกิดเมื่อยขึ้นมาแล้ว ก็หายไป ฉะนั้นการที่จะทำงานให้ดีก็ต้องมีความร่าเริง ความตั้งใจที่จะทำ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่

คณะบุคคลเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาส

วันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

ก. การทำงานด้วยความสุขใจย่อมทำให้งานสำเร็จ

ข. งานจะสำเร็จเรียบร้อย ถ้าทำด้วยความสุขกายสบายใจ

ค. การทำงานด้วยใจที่เป็นสุขจะไม่ทำให้เรารู้สึกเหน็ดเหนื่อย

ง. ผู้ที่พอใจในงานจะทำงานด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่นและมีความสุข

๖. ข้อความต่อไปนี้นี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด

“ไข่นกมีขนาดและสีสันแตกต่างกันออกไป นกที่วางไข่ตามโพรงไม้หรือโพรงดิน ไข่มักจะมีสีขาว ส่วนนกที่วางไข่ตามกอหญ้า บนดินทราย หรือตามซอกหิน ไข่จะมีสีคล้ายพื้นๆที่บริเวณนั้น เป็นการพรางตาจากศัตรูที่มากินไข่”

- ก. ความแตกต่างของไข่นกขึ้นอยู่กับการวางไข่
- ข. ไข่นกมีขนาดและสีสันแตกต่างกันตามพื้นที่ที่นกวางไข่
- ค. แม่ต้องการปกป้องลูกจึงวางไข่ให้มีสีสันและขนาดต่างกัน
- ง. ไข่นกมีขนาดและสีสันต่างกันเพราะแม่ต้องการพรางตาศัตรู

๗. บทร้อยกรองต่อไปนี้นี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด

“ออกกำลังครั้งใดก็ได้ผล	ทำให้คนแข็งแรงแกร่งเหลือหลาย
ทั้งอารมณ์แจ่มใสใจสบาย	ความอ้วนหลายหลายเครียดไม่เบียดเบียน
นอนหลับดีมีสุขไม่ทุกข์โศก	คนเป็นโรคก็ผ่อนคลายหายคลื่นเหียน
ต้านเบาหวานโรคหัวใจไม่วนเวียน	ใครพากเพียรออกกำลังกาย

- ก. การออกกำลังกายสม่ำเสมอทำให้อายุยืน
- ข. การออกกำลังกายส่งผลดีต่อสุขภาพกายและใจ
- ค. การออกกำลังกายช่วยรักษาและป้องกันเชื้อโรค
- ง. ไม่มียาขนานใดจะรักษาโรคได้ดีกว่าการออกกำลังกาย

๘. บทเพลงต่อไปนี้นี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด

“ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี เถลิงประเทศชาติไทย ทวีมิชัชโย”

- ก. ความรักชาติ
- ข. ความรักสงบ
- ค. ความสละเลือดเพื่อชาติ
- ง. ความมีเกียรติที่เป็นคนไทย

๙. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

สาวเสิร์ฟกาแฟในสำนักงานเงินเดือน ๑,๘๐๐ บาท เดินเข้าซูเปอร์มาร์เก็ต หยิบผ้าอนามัย ยี่ห้อฟรีเดย์ สินค้าระดับเอ ราคาชิ้นละ ๓ บาท ในขณะที่นักบริหารสาวเลือกซื้อผ้าอนามัยระดับ บี ราคาสมเหตุสมผล สาวเสิร์ฟกาแฟรู้สึกว่ามีฐานะดี เมื่อมีโอกาสใช้สินค้าชั้นสูงแบบนี้ จะซื้อชุดสวย ของใหญ่โตก็ไม่ใช่หวอขอใช้ผ้าอนามัยไฮเทคสุดยอดของญี่ปุ่นก็แล้วกันเพราะไม่สะเทือนสตางค์ในกระเป๋า

- ก. คนมีมากใช้น้อย คนมีน้อยใช้มาก
- ข. คนรวยมีรสนิยมต่ำ คนจนมีรสนิยมสูง
- ค. คนรวยรู้จักประมาณตน คนจนมักลืมตน
- ง. คนมั่งมีมักไม่แสดงตน คนไม่มั่งมีมักพยายามยกตน

๑๐. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

แม้จะมีคำกล่าวหาว่าสิ่งที่แน่นอนคือความไม่แน่นอนก็ยังมีส่วนหนึ่งที่แน่นอนนั่นคือความตาย ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนาแต่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ถึงกระนั้นเวลาของความตายก็สามารถ ยืดออกไปได้ เลือดของท่านทุกคนไม่ว่าบุรุษ สตรี ยาก ดี มี จน มีค่าเท่าเทียมกัน เหล่าทหารหาญ ยังสละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลีแล้วท่านละความเจ็บปวดแค่ปลายเข็มแทง ท่านจะแลกกับชีวิต เพื่อนมนุษย์ไม่ได้เชียวหรือ

- ก. เหล่าทหารหาญ ยังสละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลีแล้วท่านละความเจ็บปวดแค่ปลายเข็มแทง ท่านจะแลกกับชีวิตเพื่อนมนุษย์ไม่ได้เชียวหรือ
- ข. แม้จะมีคำกล่าวหาว่าสิ่งที่แน่นอนคือความไม่แน่นอนก็ยังมีส่วนหนึ่งที่แน่นอนนั่นคือ ความตาย
- ค. ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนาแต่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ถึงกระนั้นเวลาของ ความตายก็สามารถยืดออกไปได้
- ง. เลือดของท่านทุกคนไม่ว่าบุรุษ สตรี ยาก ดี มี จน มีค่าเท่าเทียมกัน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง หัดกและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

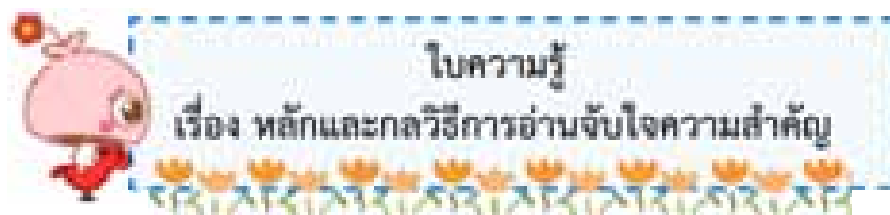

คำชี้แจง จงเลือกและกาเครื่องหมายกากบาท (X) ข้อที่ถูกที่สุด

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

โชคดีนะจ๊ะ

ความหมาย

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อ ค้นหาความคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนมุ่งเสนอให้ผู้อ่านทราบ

ใจความสำคัญ หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหรือเรื่องนั้นทั้งหมด (ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องได้ง่าย) โดยมีข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียวนอกนั้นเป็นใจความรอง

ผลความ หรือส่วนขยายใจความ หมายถึง ประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญเพื่อ สนับสนุนหรือแสดงตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งในแต่ละย่อหน้าอาจมีผลความอยู่หลาย ๆ ประโยคได้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของข้อความหรือเรื่อง ว่าคืออะไร แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน

๑. ส่วนที่เป็นใจความหลักหรือใจความสำคัญ
๒. ส่วนที่เป็นใจความรองหรือผลความหรือส่วนที่ขยายใจความหลักเพื่อให้ใจความหลักชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

ตัวอย่างที่ ๑ มีย่อหน้าเดียว มีใจความประเด็นเดียว ใจความหลักมักจะอยู่ช่วงต้นของข้อความ

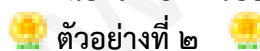
คนตาบอดสีจะไม่ได้รับการอนุญาตให้มีใบขับขี่ยานพาหนะในครอบครองเนื่องจากอาการบอดสีของตาเป็นอุปสรรคสำหรับการบอกสัญญาณไฟจราจรบนท้องถนน

ใจความสำคัญ คือ

คนตาบอดสีจะไม่ได้รับการอนุญาตให้มีใบขับขี่ยานพาหนะในครอบครอง

ใจความรอง คือ

เนื่องจากอาการบอดสีของตาเป็นอุปสรรคสำหรับการบอกสัญญาณไฟจราจรบนท้องถนน

ตัวอย่างที่ ๒ มีย่อหน้าเดียว มีใจความรองหลายประเด็น ใจความหลักมักจะอยู่ช่วงต้นของข้อความ

พระราชนิพนธ์บทละครของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีหลายอย่างเป็นเรื่องที่สนุกชวนหัวเราะก็มี เป็นเรื่องเศร้าก็มี เป็นเรื่องที่ทำให้เราต้องใช้ความคิดใคร่ครวญก็มี เป็นเรื่องปลุกใจให้เกิดความรักชาติก็มี ที่เป็นเรื่องของประวัติศาสตร์และตำนานก็มี

ใจความสำคัญ คือ

พระราชนิพนธ์บทละครของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีหลายอย่าง

ใจความรอง คือ

๑. เป็นเรื่องที่สนุกชวนหัวเราะก็มี

๒. เป็นเรื่องเศร้าก็มี
๓. เป็นเรื่องที่ทำให้เราต้องใช้ความคิดใคร่ครวญก็มี
๔. เป็นเรื่องปลุกใจให้เกิดความรักชาติก็มี
๕. ที่เป็นเรื่องของประวัติศาสตร์และตำนานก็มี

👉 ตัวอย่างที่ ๓ 👉 มีย่อหน้าเดียว มีใจความรองหลายประเด็น ใจความหลักอาจจะไม่ได้อยู่

ช่วงต้นของข้อความ

เซรุ่มหลายอย่างผลิตมาจากสัตว์ชนิดต่าง ๆ กัน จากลิงบ้าง จากม้าบ้าง วัวบ้าง แต่เซรุ่มป้องกันพิษสุนัขบ้ารุ่นล่าสุดผลิตจากคน

ใจความสำคัญ คือ

เซรุ่มป้องกันพิษสุนัขบ้ารุ่นล่าสุดผลิตจากคน

ใจความรอง คือ

๑. เซรุ่มหลายอย่างผลิตมาจากสัตว์ชนิดต่าง ๆ กัน
๒. จากลิงบ้าง
๓. จากม้าบ้าง
๔. จากวัวบ้าง

👉 ตัวอย่างที่ ๔ 👉 มีหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้ามีใจความหลักและใจความรองเป็นประเด็น

เดียวบ้าง หลายประเด็นบ้าง

คนอ้วนกับโทรทัศน์ สองสิ่งนี้แทบจะเป็นคนละเรื่องเดียวกันเลย แต่ถ้าคิดสักนิดจะพบว่า คนดูโทรทัศน์เป็นเวลานาน ๆ ติดต่อกันทุกวันส่วนใหญ่จะเป็นคนอ้วน

คำอธิบายเรื่องนี้ได้แก่ การนั่งเฉย ๆ ไม่ทำอะไรขณะนั่งดูโทรทัศน์ ทำให้ร่างกายไม่ได้ออกกำลังกายอะไรเลย เมื่อทำเป็นกิจวัตรประจำติดต่อกัน น้ำหนักของคุณก็จะเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ตัว ยิ่งถ้าดูโทรทัศน์ไปด้วยเคี้ยวขนมไปด้วยละก็ อีกไม่นานขาของคุณก็จะกลายเป็นขาหมูแน่

ใจความสำคัญ คือ

ย่อหน้าที่ ๑

๑. คนอ้วนกับโทรทัศน์ สองสิ่งนี้แทบจะเป็นคนละเรื่องเดียวกัน
๒. แต่ถ้าคิดสักนิดจะพบว่า คนดูโทรทัศน์เป็นเวลานาน ๆ ติดต่อกันทุกวันส่วนใหญ่จะเป็นคนอ้วน

ย่อหน้าที่ ๒

๑. คำอธิบายเรื่องนี้ได้แก่ การนั่งเฉย ๆ ไม่ทำอะไรขณะนั่งดูโทรทัศน์
๒. ทำให้ร่างกายไม่ได้ออกกำลังกายอะไรเลย
๓. เมื่อทำเป็นกิจวัตรประจำติดต่อกัน น้ำหนักของคุณก็จะเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ตัว
๔. ยิ่งถ้าดูโทรทัศน์ไปด้วยเคี้ยวขนมไปด้วยละก็

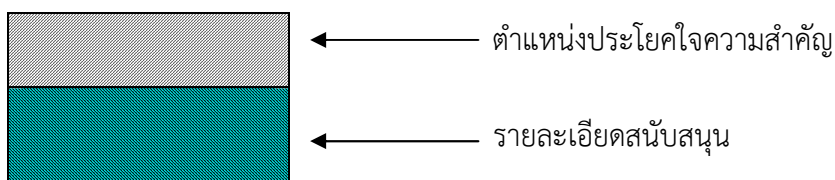
ย่อหน้าที่ ๓

๑. อีกไม่นานขาของคุณก็จะกลายเป็นขาหมูแน่

คำอธิบายจับใจความสำคัญจากตัวอย่างทั้ง ๔ ก็คือ ให้หาใจความหลักของแต่ละย่อหน้าแล้วเอาใจความหลักแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันจับเป็นใจความสำคัญที่สุดเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้าตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ มี ๔ แบบดังนี้

๑. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนต้นของย่อหน้าและมีประโยคสนับสนุนอยู่ในลำดับต่อไปนี้
ดังภาพ

ภาพที่ ๑ แสดงตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญแบบที่ ๑

ตัวอย่าง

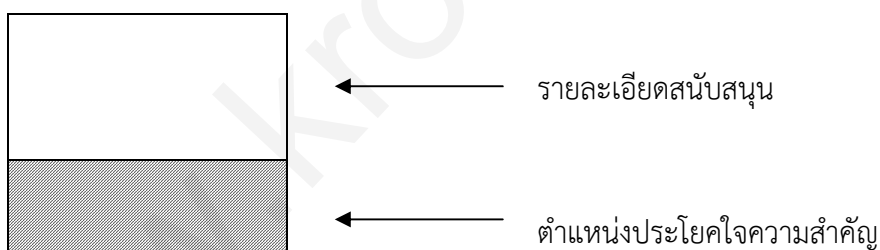
การพัฒนาชนบทมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทย เพราะสภาพชนบทของเรา
ยังต้องการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดินทำกิน การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ ปัญหา
การขาดการศึกษาและสาธารณสุขที่เหมาะสม ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับ
ความยากจนและมักจะเป็นวงจรที่มีปัจจัยหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกปัจจัยหนึ่งเสมอ.....

ใจความสำคัญ คือ การพัฒนาชนบทมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทย

แนวเรื่องหลัก คือ การพัฒนาชนบทต้องพัฒนาหลาย ๆ ด้านเพราะแต่ละด้านเป็นตัวหนึ่ง
ในวงจรของปัญหา

๒. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนท้ายของย่อหน้า แบบนี้จะมีประโยคสนับสนุนหรือรายละเอียด
ต่าง ๆ กล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ ในตอนต้นและก่อนจะจบย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญแสดง
อยู่ในตอนท้ายสุด ดังภาพ

ภาพที่ ๒ แสดงตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญแบบที่ ๒

ตัวอย่าง

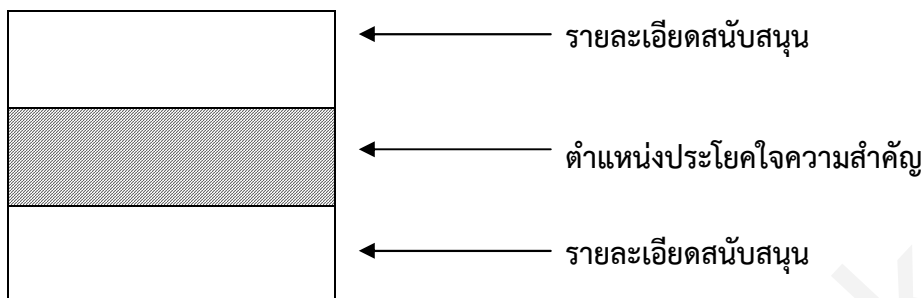
กากพืช เศษของพืช หล้า ใบไม้ หรือต้นพืช เมื่อไม่ใช่ยาทิ้งให้นำมาหมักรวมกับปุ๋ยคอกโดย
กองรวมกันไว้ให้มีความชื้นพอสมควรและต้องกลับกองหมักนี้สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ต่อจากนั้นประมาณ
๑ เดือน วัสดุต่าง ๆ เหล่านี้จะผุพังกลายเป็นอินทรีย์วัตถุ การทำปุ๋ยหมักวิธีง่าย ๆ ก็แล้วเสร็จตาม
กรรมวิธี

ใจความสำคัญ คือ การทำปุ๋ยหมักวิธีง่าย ๆ

แนวเรื่องหลัก คือ การนำเศษวัสดุที่ไม่ใช้มาทำปุ๋ยหมักวิธีง่าย ๆ

๓. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนกลางของย่อหน้าแบบนี้ จะมีประโยคสนับสนุนหรือรายละเอียดต่าง ๆ กล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ ในตอนต้นของย่อหน้ามีประโยคใจความสำคัญอยู่ตรงกลางย่อหน้าและต่อด้วยประโยคสนับสนุนหรือรายละเอียดต่าง ๆ ดังภาพ

ภาพที่ ๓ แสดงตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญแบบที่ ๓

ตัวอย่าง

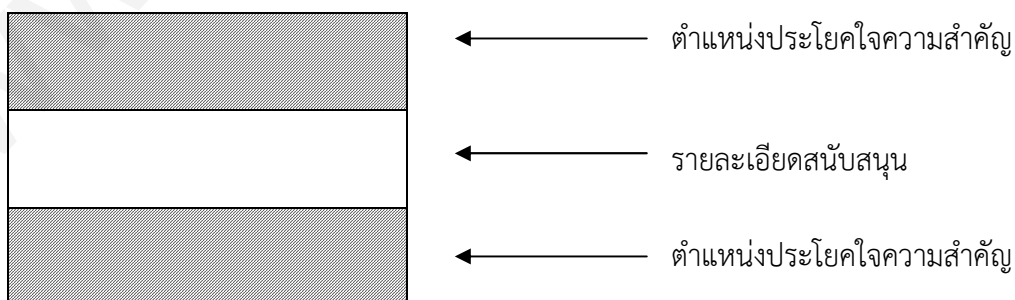
ในปัจจุบันเรามักจะพบโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้คนดื่มเครื่องดื่มที่เป็นอาหารเสริมอยู่เสมอซึ่งมีหลายประเภทหลายผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นและไม่จำเป็นต่อร่างกายเครื่องดื่มนมก็เป็นเครื่องดื่มอาหารเสริมชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกายเพราะมีส่วนประกอบของแร่ธาตุอาหารหลายอย่าง ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน เกลือแร่ และวิตามิน แร่ธาตุอาหารดังกล่าวนี้จะไปช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกายมีส่วนช่วยทำให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีพลาสมาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ใจความสำคัญ คือ เครื่องดื่มนมเป็นเครื่องดื่มอาหารเสริมชนิดหนึ่ง ที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย

แนวเรื่องหลัก คือ การประชาสัมพันธ์ให้คนดื่ม เครื่องดื่มอาหารเสริมที่จำเป็น

๔. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้าแบบนี้จะมีประโยคใจความสำคัญประโยคที่หนึ่งขึ้นมาก่อนแล้วตามด้วยประโยคสนับสนุนหรือรายละเอียดหลังจากนั้นก็ค่อย ๆ สรุปรายละเอียดต่าง ๆ ให้แคลงในตอนท้ายสุดและจบลงด้วยประโยคใจความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง เป็นประโยคใจความสำคัญประโยคที่สอง ประโยคใจความสำคัญทั้งสองประโยคนั้นจะต้องมีความหมายอย่างเดียวกันหรือสอดคล้องกันแต่รูปของประโยคอาจไม่เหมือนกันก็ได้ ดังภาพ

ภาพที่ ๔ แสดงตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญแบบที่ ๔

ตัวอย่าง

รยยนต์นับได้ว่าเป็นพาหนะที่จำเป็นสำหรับธุรกิจเพราะนักธุรกิจไม่ต้องการใช้เวลามากในการเดินทาง การใช้เวลาน้อยหรือการเพิ่มความสะดวกรวดเร็วได้มากเท่าไรก็ยิ่งจะเป็นการเพิ่มกำไรให้นักธุรกิจได้มากเท่านั้น นอกเหนือจากความจำเป็นพื้นฐานคือ ปัจจัย ๔ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและเครื่องนุ่งห่ม อาจกล่าวได้ว่ารยยนต์ คือ ปัจจัยที่ ๕ ของนักธุรกิจ

ใจความสำคัญที่หนึ่ง คือ รยยนต์นับได้ว่าเป็นพาหนะที่จำเป็นสำหรับนักธุรกิจ

ใจความสำคัญที่สอง คือ รยยนต์คือปัจจัยที่ห้าของนักธุรกิจ

แนวเรื่องหลัก คือ รยยนต์เป็นพาหนะจำเป็นในการเดินทางของนักธุรกิจ

เรื่องนํารู้อกับการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ผู้อ่านควรมีแนวทางและพื้นฐานดังนี้

๑. การมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ ก็สามารถทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อ เป็นแนวทางใช้กำหนดวิธีอ่านให้เหมาะสม และจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น

๓. มีทักษะในการใช้ภาษา สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจลักษณะของหนังสือ เพราะหนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

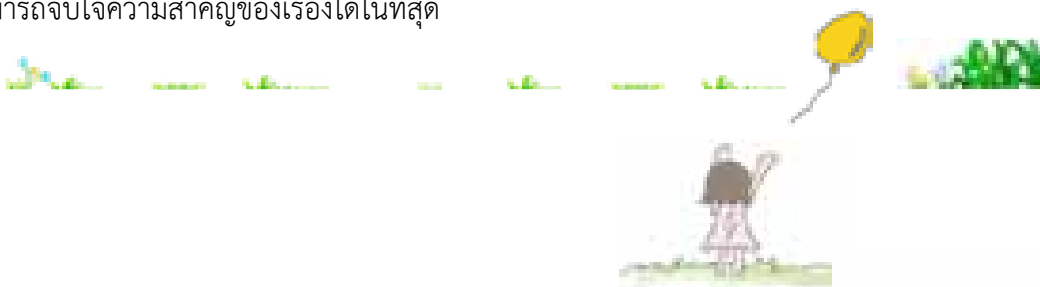
ทุกคนสามารถฝึกฝนการเป็นนักอ่านจับใจความได้ด้วยวิธีการต่อไปนี้

๑. **สร้างนิสัยรักการอ่าน** โดยพยายามฝึกอ่านข้อความทุกประเภท แม้แต่ป้ายประกาศต่าง ๆ ก็ควรอ่าน การฝึกอ่านบ่อย ๆ จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน อ่านหนังสือได้เร็ว ช่างสังเกต และจดจำข้อความต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

๒. **หัดใช้พจนานุกรม** เมื่ออ่านแล้วพบศัพท์ที่ไม่เข้าใจอย่าท้อถอยหรือปล่อยผ่านการใช้พจนานุกรมจะทำให้นักเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

๓. **จดบันทึกการอ่าน** ขณะที่อ่านควรมีสุดจดบันทึกเพื่อบันทึกถ้อยคำที่น่าสนใจ แปลกใหม่ ไพเราะ มีคติ ข้อคิด ความรู้ใหม่ ๆ หรือข้อความที่นักเรียนประทับใจ โดยบันทึกชื่อหนังสือและผู้เขียนไว้ด้วย และหากเป็นหนังสือที่นักเรียนต้องอ่านบ่อย ๆ อาจใช้ปากกาขีดเน้นข้อความ หรือแปะกระดาษสีคั่นหน้าที่มีข้อความดังกล่าว

๔. **ฝึกจับใจความสำคัญทีละย่อหน้า** การอ่านจับใจความสำคัญนั้น ควรเริ่มต้นจากการจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำ เสียก่อน เพราะงานเขียนที่ดีนั้นแม้มีความหลายอย่างแต่ใน ๑ ย่อหน้า มีใจความสำคัญเพียง ๑ ใจความเท่านั้น หากเรื่องมีหลายย่อหน้า แสดงว่ามีใจความสำคัญหลายใจความ เมื่อนำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันก็จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ในที่สุด

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ

1. ยีราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยีราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยีราฟมาจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยีราฟในสวนสัตว์ เพราะมีหน้าตาตลก

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

.....

2. ดอกไม้ไฟ คือวัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษ ไม้อัด หรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพุ่งไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กันบ้างก็อยู่กับที่ บ้างก็เคลื่อนที่มีสีสวยงาม บ้างก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่าประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

.....

3. เมื่อคนอยู่กับคนด้วยกันก็ยังมีศีลมีวินัยวางไว้แล้วเวลาอยู่ร่วมกับหมาซึ่งไม่ใช่คน จึงต้องกำหนดศีลธรรมกำหนดวินัยไว้เช่นเดียวกัน มิฉะนั้นจะอยู่ร่วมกันไม่ได้ การที่จะให้หมาอยู่ในศีลนั้นก็จำเป็นต้องมีผู้ให้ศีลผู้ที่จะให้ศีลหมาได้ก็คือผู้ที่หมาเคารพเหมือนกับคนไม่ยอมรับศีลจากฆราวาสด้วยกันแต่ยอมรับศีลจากพระ ฉะนั้นก่อนที่ใครจะหัดหมาให้อยู่ในกำหนดใด ๆ ได้ผู้นั้นจะต้องอยู่ในฐานะที่เคารพของหมาเสียก่อน

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

.....

4. คุณครูได้เชิญนักเรียนไปเข้าร่วมในวาระที่ผ่านกันได้ดำรงเกียรติอันความกับวิชาสามารถของ ท่าน คือ เมื่อท่านได้เป็นพระศรีสุนทรโรหิตามจักรมอภักษณในสมัยสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ท่านและวาระนคศิขของท่านยังอยู่โดยความดีงามและคุณค่าในตัวเองเราได้รับทั้งความบันเทิงและ ความประทับใจในบทแห่งศิวารมกับแสดงออกโดยภาษาอันไพเราะซาบซึ้งใจจากรรณคศิขที่ท่าน ฝากไว้

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

.....

5. ปัจจุบันนี้ชีวิตของเยาวชนตกอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นอบายมุขได้แก่ สุรา ยาเสพติด การพนัน และสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ถ้าเยาวชนมีเวลาว่างมากเกินไปก็อาจถูกชักจูงไปสู่อบายมุขได้ โดยง่าย หากเยาวชนตกเป็นทาสของอบายมุขแล้วก็อาจจะกลายเป็นอาชญากรในที่สุด ก็หาจึงเป็น กิจกรรมยามว่างที่สำคัญซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เยาวชนหันเหไปสู่อบายมุขได้

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

.....

6. ปะการังเป็นแหล่งพักพิงของปลาตัวเล็ก แต่ปัจจุบันถูกพ่อค้าปลาตู้ทำลายโดยใช้วิธีฉีดพ่นยาสลบ ไปตามคอปะการัง เพื่อจับปลาที่สวยงาม ๆ ไปขาย มีผลทำให้ปะการังตายไปด้วย เมื่อปะการังตาย ปลา เล็กปลาน้อยซึ่งเป็นอาหารของปลาใหญ่ก็ถูกทำลาย ปะการังเปรียบเสมือนหม้อข้าวของชาวประมง การทำลายปะการังจึงเท่ากับเป็นการทุบหม้อข้าวของชาวประมงจำนวนมาก

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

.....

7. จะรู้ว่าการแต่งกายเหมาะสมหรือไม่จาก มีกระดุมสอง กระดุมหนึ่งและกระดุมที่ใส่อยู่ทุกวันในบ้าน กระดุมบานสำคัญอยู่ในแนวความคิดคนอื่น ๆ เมื่อบุคคลหนึ่งคนก็แค่คิด รักและหลงตัวเอง มีคนเอาไม้เท้าหรือหินไม้ครกกับคนอื่น ความเหมาะสมตัวได้แก่ แต่งกายให้เหมาะสมกับรูปลักษณะตัว รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม สวรรณีย์อายุ ๓๘ แต่งตัวโฉบโฉบอย่างไรมีคนเห็นงาม คุณป้าอ้วนศิริ อายุ ๕๐ แต่งตัวเหมือนสาวคนสูงสาว

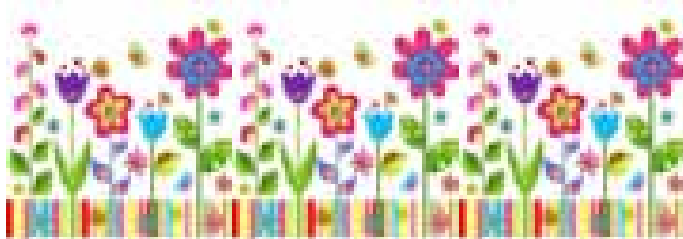
ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

8. ในภาวะแห่งการดิ้นรนหาเลี้ยงชีวิตชนิดตัวใครตัวมัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่มีแล้วยังเต็มไปด้วยการเอาเปรียบและกลั่นแกล้ง คนไทยจึงดำเนินชีวิตด้วยความหวัง แต่ความหวังกับอาชีพที่รุ่งเรืองหรือการงานที่ก้าวหน้าเป็นความหวังที่น้อยเหลือเกิน ความหวังส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับโชคทางลัดที่เกิดจากการ “เสี่ยงโชค” หรือการเล่นการพนันจึงเป็นอาชีพที่ขึ้นหน้าขึ้นตาอย่างหนึ่งของเมืองไทย

ประโยคใจความสำคัญ คือ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ.....

อ่านข้อความแล้วข้อใดเป็นใจความสำคัญแล้วกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ใจความสำคัญของข้อความข้างล่างนี้ตรงกับหมายเลขใด

“ (๑) ธรรมชาติของผู้หญิงที่มีเรือนแล้ว เขาไม่ต้องการอะไรมากไปกว่าคำปลอบโยนและเห็นอกเห็นใจของสามี (๒) ผู้หญิงต้องการความแตกต่างของผู้ชายที่มีกับตัวหล่อน (๓) ผู้หญิงอาจร้องเสียงขรมเมื่อถูกยุงกัด แต่นั่นไม่ใช่เพราะหล่อนถือเคร่งในข้อที่ว่ายุ่งร้ายกว่าเสือ (๔) หล่อนร้องเพราะอยากเห็นผู้ชายแสดงท่าตื่นเต้น กุสีกุจอรว่ากับว่าเห็นเสือมากัดหล่อน (๕) นี่แหละผู้หญิง ”

ก. (๑)

ข. (๒)

ค. (๒) และ (๓)

ง. (๔) และ (๕)

๒. ใจความสำคัญของข้อความข้างล่างนี้ตรงกับหมายเลขใด

“ (๑) การเกิดและการตายของมนุษย์เป็นการเดินทางจากหลักหนึ่งไปสู่อีกหลักหนึ่ง (๒) เราเริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิดและถึงที่หมายเมื่อวาระสุดท้ายของชีวิต (๓) ซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติโดยไม่มียกเว้น ไม่มีการหลีกเลี่ยงได้ (๔) ความดีจึงเป็นอย่างเดียวที่เราจะเหลือไว้ให้ปรากฏกับชื่อของเราภายหลังที่ร่างกายได้สูญสิ้นไปแล้ว ”

ก. (๑)

ข. (๒)

ค. (๓)

ง. (๔)

๓. ใจความสำคัญของข้อความข้างล่างนี้ตรงกับหมายเลขใด

“ (๑) คนนั้นก็เป็นงูมีแพ้ คนโน้นก็เป็นงูมีแพ้ เด็กหลาย ๆ คนก็เป็นโรคมูมีแพ้ (๒) แล้วก็ยังถ่ายทอดทางพันธุกรรมอีกนะ พ่อแม่เป็นงูมีแพ้ ลูกก็เป็นด้วย (๓) แพ้อะไรก็ระวังกันไป (๔) แล้วรู้กันไหมคะว่าที่จริงแล้ว โรคมูมีแพ้เกิดขึ้นเองไม่มีการติดต่อเพราะไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค ”

ก. (๑)

ข. (๒)

ค. (๓)

ง. (๔)

๔. ใจความสำคัญของข้อความข้างล่างนี้ตรงกับหมายเลขใด

“ (๑) หลายคนรู้จักดอกเดย์ลิลลี่ (๒) แต่ทราบไหมว่า ดอกไม้เงินที่ชาวจีนนิยมใส่แกงจืดก็คือ ดอกเดย์ลิลลี่ชนิดหนึ่ง (๓) ดอกไม้เงินนี้ยังไม่ทันได้บานก็ถูกเก็บมาใช้ปรุงรส ๆ หรือนำไปตากแห้งก่อนแล้วนำมาแช่น้ำ จากนั้นก็มัดเป็นปมเหมือนมัดเชือกก่อนใส่ลงไปต้มในหม้อแกง (๔) ดอกไม้เงินจึงเป็น ดอกเดย์ลิลลี่ชนิดที่ทั้งสวยและก็อร่อยด้วย ”

ก. (๑)

ข. (๒)

ค. (๓)

ง. (๔)

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำชี้แจง พิจารณาใจความสำคัญต่อไปนี้ว่าอยู่ส่วนใดของย่อหน้า ถ้าอยู่ตอนต้นย่อหน้า ให้ใช้ตัวอักษร **ต** ถ้าอยู่กลางย่อหน้าให้ใช้ตัวอักษร **ก** ถ้าอยู่ตอนท้ายย่อหน้า ให้ใช้ตัวอักษร **ท** โดยนา เฉพาะตัวอักษรมาใส่หน้าข้อ

..... ๑. วรรณคดี หมายถึง หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี ได้แก่ งานประพันธ์ สมัยก่อนที่มีผู้ยกย่องไว้ว่ามีคุณค่าและกาลเวลาที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

..... ๒. เพื่อไม่ให้การดำเนินชีวิตของเราพลาดไป จากความตั้งใจจนหลงอยู่ในวังวนของโลกที่แต่ละวันหมกมุ่นอยู่กับการทำงาน เนื่องจากปัจจุบันนี้ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องทำงานด้วย ดูแลครอบครัวด้วย ผู้หญิงต้องตั้งเป้าหมายในชีวิตให้ชัดเจน

..... ๓. จากการศึกษาวิจัยมากมาย ปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในทุกหน่วยงานแล้วว่า องค์ประกอบที่มีค่ามากที่สุดในการบริหารคือ คน เพราะการมีบุคลากรที่ไร้คุณภาพย่อมพาให้ออย่างอื่นพลอยล้มเหลวไปด้วย ไม่ว่าจะมีความรู้ เทคโนโลยี แหล่งวัตถุดิบที่เอื้ออำนวยขนาดไหนก็ตาม

..... ๔. สมัยก่อนเป็นที่รู้กันว่าเกิดเป็นหญิงอินเดียสุดแสนลำบาก แต่งงานก็ต้องหาสินสอดทองหมั้น มาประเคนให้เจ้าบ่าว ลูกชายจึงเป็นหัวแก้วหัวแหวนของพ่อแม่ชาวอินเดีย ที่แล้วมาเด็กหญิงจำนวนมากโดนทิ้ง หรือไม่ก็ถูกฆ่าเพื่อ ผลักภาระ ปัจจุบันค่านิยมของชนชั้นกลางในอินเดียเริ่มเปลี่ยนเป็นอยากมีลูกสาวมากกว่าลูกชาย เพราะสมัยนี้ผู้หญิงพึ่งพาตนเองได้ มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานไม่แพ้ผู้ชาย และที่สำคัญบรรดาแม่ ๆ เชื่อว่าลูกสาวจะรักและดูแลบุพการีในระยะยาวมากกว่าผู้ชาย

..... ๕. บางคนอ่านหนังสือเพียงเฉพาะเรื่องราว คืออ่านแต่เรื่องในวงอาชีพของตน ถ้าทำอย่างนั้นก็นับว่ายังไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะขาดความรู้ในวงการทั่วไป ทางที่ดีเขาควรขยายขอบเขตการอ่านให้กว้างขวางออกไป

นักเรียนอ่านสารคดี เรื่อง สายใยของธรรมชาติ คือ สายใยของชีวิต แล้วตอบคำถามจากแบบฝึกพัฒนาทักษะข้อ ๑ - ๑๐

🌻 สายใยของธรรมชาติ 🌻

นานมาแล้วที่ธรรมชาติสร้างความอุดมสมบูรณ์ขึ้นไว้ให้กับผืนแผ่นดินนี้ ดินทุก ๆ ตารางนิ้วต่างประกอบขึ้นด้วยธาตุอาหารที่ได้จากความชุ่มชื้น ภายใต้ร่มเงาของป่าไม้ ใบไม้แต่ละใบที่ร่วงหล่นจากลำต้น คือ ระบบเล็ก ๆ ของธาตุอาหารที่เกิดขึ้นบนผิวดินนั่นคือ เมื่อใดที่ใบไม้ร่วงหล่นถึงพื้นดินมันก็จะผุพังและเน่าเปื่อยด้วยความชุ่มชื้นและจุลินทรีย์เล็ก ๆ ที่ช่วยกันย่อยสลายให้ใบไม้นั้นกลายเป็นธาตุอาหารสะสมอยู่ในดิน และดินก็จะสะสมธาตุอาหารให้ตัวเองตลอดเวลาตราบเท่าที่มีป่าไม้ มีน้ำเป็นสายใยธรรมชาติเกี่ยวพันกันและกัน

ในระบบของธรรมชาตินั้น น้ำจะเกิดได้เพราะมีความชุ่มชื้นของป่าไม้แห่งเทือกขุนเขา ให้กำเนิดต้นน้ำลำธาร และป่าไม้สามารถสร้างระบบความสัมพันธ์อันซับซ้อน ตั้งแต่ไม้เล็กจนถึงไม้ใหญ่ก็ด้วยมีผืนดินสร้างธาตุอาหารไว้ให้ ทั้งป่าไม้ ดิน และน้ำ จึงมีความผูกพันที่ต่างให้ซึ่งกัน และกัน และต่างไม่อาจอยู่ได้เพียงลำพังในระบบของธรรมชาติ

เมื่อธรรมชาติต่างผูกพันกันไว้ด้วยสายใยแห่งชีวิตอันละเอียดอ่อน ความอุดมสมบูรณ์จึงเกิดขึ้นบนพื้นพิภพ ทุกชีวิตที่เกิดขึ้นบนพื้นพิภพ จึงได้รับการโอบอุ้มไว้ให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข ภายใต้ระบบความสัมพันธ์อันซับซ้อนของธรรมชาติมานานแสนนาน ยิ่งความสัมพันธ์มีมากเพียงใด ชีวิตยิ่งได้รับความร่มเย็นเป็นสุขมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งความสัมพันธ์อันละเอียดอ่อนของธรรมชาตินี้มิอาจทำให้แตกสลายได้ เพราะการแตกสลายนั่นคือ หนทางที่จะนำไปสู่ความเสื่อมสลายแห่งระบบความสัมพันธ์ของธรรมชาติที่ต้องใช้เวลานับล้านปี กว่าที่จะสร้างเป็นระบบสายใยระหว่างกันขึ้นมาได้และเมื่อใดก็ตามที่ธรรมชาติแตกสลาย ชีวิตทุกชีวิตก็มิอาจอยู่ได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่รวมกันขึ้นเป็นระบบของธรรมชาตินี้คือปัจจัยเดียวที่ทำให้สิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกนี้ได้

การแตกสลายของธรรมชาตินั้น จะเกิดขึ้นหากธรรมชาติถูกรุกรานมากจนเกินกว่าที่ระบบของธรรมชาติจะฟื้นตัวเองได้ ตัวอย่างก็คือ กว่าที่ต้นไม้แต่ละต้นจะเติบโตขึ้นมาเป็นปารกที่บึกได้ ต้องใช้เวลานานนับหมื่นปี หากไม่ในป่าแต่ละป่าถูกโค่นเผาถาง ถูกตัดฟันทำลายลงอย่างรวดเร็วในเวลาเพียงไม่กี่ปี ป่าก็มิอาจฟื้นตัวเองได้ทัน ความชุ่มชื้นที่ป่าไม่เคยสร้างแกดินและแหล่งต้นน้ำลำธารก็สูญสิ้นไปด้วย

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อระบบความสัมพันธ์ของธรรมชาตินั้นเป็นผลที่เกิดจากการพัฒนาการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้นในเส้นทางวิวัฒนาการทางด้านการเกษตรกรรมนั้น มนุษย์ได้เข้าไปทำลายระบบความสัมพันธ์ของธรรมชาติก็เพื่อกอบโกยเอาความอุดมสมบูรณ์ที่ธรรมชาติสร้างขึ้นไว้มาเพื่อประโยชน์ของมนุษย์เอง นั่นคือ มนุษย์ได้เข้าไปเปิดพื้นที่ป่าอันรกทึบ เพื่อแปรเปลี่ยนผืนดินให้เป็นท้องทุ่งแห่งการเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร โดยอาศัยความอุดมแห่งธาตุอาหารจากผืนดินที่ธรรมชาติสร้างไว้ สร้างความเจริญเติบโตให้แก่พืชพันธุ์ของตนเอง วันเวลาที่ผ่านไปพื้นที่ราบแห่งการเกษตรกรรมก็กระจายกว้างออกไปทุกหนทุกแห่งแทนพื้นที่ป่าที่เคยรกทึบ สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมจึงเพิ่มขึ้นพร้อม ๆ กับการลดลงของพื้นที่ป่า

ป่าไม้นั้นคือแหล่งศูนย์รวมความชุ่มชื้นของโลก เมื่อป่าไม้ลดลงความชุ่มชื้นจะค่อย ๆ สูญสลายไปจากพิภพ ในทำนองเดียวกัน พื้นดินที่ถูกแยกออกมาจากป่าให้เป็นท้องทุ่งเกษตรกรรมก็ค่อย ๆ ลดความอุดมสมบูรณ์ของธาตุอาหารในดินไป เพราะต้องนำไปหล่อเลี้ยงพืชพันธุ์ธัญญาหารจนในที่สุดเหลืออยู่เพียงความรกร้างว่างเปล่า

ในขณะที่ระบบความสัมพันธ์ของป่าไม้ ดิน และน้ำถูกรบกวนอย่างรุนแรงนั้น ระบบแห่งจักรวาลก็ถูกรบกวนจากมนุษย์เช่นเดียวกัน ตัวการซึ่งรุกร้าขึ้นไปทำลายระบบความสัมพันธ์ในจักรวาลนั้น คือ ระบบความเจริญแห่งการพัฒนาทางอุตสาหกรรมที่เผ่าพันธุ์มนุษย์ได้คิดค้นคว้า เพื่อสร้างความยิ่งใหญ่ให้แก่โลกนั่นเอง อากาศบริสุทธิ์ที่ถูกเจือปนด้วยก๊าซพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมและจากขบวนยานพาหนะนี้นำไปสู่ภาวะการเกิดฝนกรด การทำลายชั้นโอโซนในบรรยากาศ และการอบความร้อนในพิภพไม่ให้กระจายขึ้นไปสู่ห้วงบรรยากาศได้

โลกเป็นดาวดวงเดียวที่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่พลังงานต่าง ๆ ซึ่งกระจายอยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์ การแปรเปลี่ยนรูปของน้ำในระบบนิเวศ และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของทรัพยากรธรรมชาติ คือ ปัจจัยที่ทำให้มนุษย์มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ และจะเกื้อหนุนความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่ชีวิตได้ตราบนานเท่าไรที่ระบบนี้ได้ถูกรบกวนทำลาย

หากวันนี้โลกกำลังถูกเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติกำลังเสื่อมสลาย ความร่มเย็นเป็นสุขของชีวิตกำลังเสื่อมสูญ ชีวิตมีอาจอยู่ได้ท่ามกลางการแตกสลายของพิภพ

ในวันนี้จึงมีเพียงมนุษย์เท่านั้นที่จะสามารถฟื้นฟูความสมดุลของธรรมชาติให้แก่พื้นพิภพได้โปรดพิทักษ์ธรรมชาติไว้เพื่อชีวิตอันยังยืนนานบนพื้นพิภพนี้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

๑. สิ่งที่ย่อยสลายให้ใบไม้กลายเป็นธาตุอาหาร คืออะไร

.....

๒. ธาตุอาหารในดินเกิดขึ้นได้อย่างไร

.....

๓. สิ่ง чтоช่วยให้สิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกได้ คืออะไร

.....

๔. ความชุ่มชื้นของป่าไม้และแหล่งน้ำลำธารจะสูญสิ้นไป เกิดจากสาเหตุใด

.....

๕. ใครเป็นผู้ทำลายระบบความซับซ้อนของธรรมชาติ และช่วยฟื้นฟูธรรมชาติ

.....

๖. แหล่งศูนย์รวมความชุ่มชื้นของโลก คืออะไร

.....

๗. ระบบความสัมพันธ์ของป่าไม้ ดิน และน้ำถูกทำลายจะส่งผลให้อะไรถูกทำลายด้วย

.....

๘. สาเหตุใดบ้างที่ทำให้พืชปกแตกสลายและชีวิตอยู่ไม่ได้

.....

๙. ภาวะการเกิดฝนกรด คืออะไร

.....

๑๐. ปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้มนุษย์มีชีวิตอยู่บนโลกนี้ได้อย่างมีความสุข

.....

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้แล้ว ตอบคำถามจากแบบฝึก

แบบฝึกพัฒนาทักษะข้อ ๑ - ๕

คุณรู้หรือไม่ว่า...บุหรี...เป็นสาเหตุสำคัญอันดับสองของการเสียชีวิตทั่วโลก ปัจจุบันพบคนสูบบุหรี่ทั่วโลกเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ประมาณ ๖๕๐ ล้านคน แต่ที่น่าตกใจมากกว่า คือ ในแต่ละปีมีคนไทยไม่สูบบุหรี่หลายแสนคนต้องเสียชีวิตด้วยโรคที่เกิดจากการได้รับควันบุหรีมือสอง โดยควันบุหรีในบรรยากาศ หรือควันบุหรีมือสอง เกิดขึ้นจากตอนปลายมวนบุหรี และทันทีที่บุหรีถูกจุดขึ้นการเผาไหม้ของมวนบุหรีจะทำให้เกิดสารเคมีที่เป็นพิษ ที่วงการแพทย์ระบุว่า เป็นสารก่อมะเร็ง เช่น นิโคติน เป็นสารที่ทำให้เกิดการเสพติดและทำให้เกิดโรคหัวใจ ทาร์ ประกอบด้วยสารหลายชนิด เป็นละอองเหลวเหนียว สีน้ำตาลคล้ายน้ำมันดิน เป็นสารก่อมะเร็ง ไนโตรเจนไดออกไซด์ เป็นก๊าซที่ทำลายเยื่อหลอดลมและถุงลม ทำให้เป็นโรคถุงลมโป่งพอง ไชยาไนด์เป็นสารพิษที่ใช้เป็นยาเบื่อหนู เป็นต้น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านข้างต้น

๑. สิ่งเสพติดที่บั่นทอนสุขภาพน้อยที่สุดคือ

ก. เฮโรอีน	ข. กัญชา
ค. ยาบ้า	ง. บุหรี
๒. การสูบบุหรีส่งผลกระทบต่อระบบใดในร่างกาย

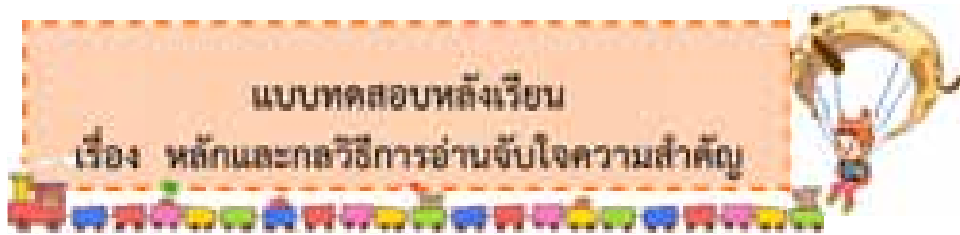
ก. ระบบหายใจ	ข. ระบบสืบผลิตโลหิต
ค. ระบบย่อยอาหาร	ง. ระบบขับถ่าย
๓. โรคในข้อใดที่เกิดจากการสูบบุหรี

ก. ปอดบวม	ข. มะเร็ง
ค. โรคหัวใจ	ง. ตับแข็ง
๔. สารใดในบุหรีที่ทำให้เกิดโรคหัวใจ

ก. ทาร์	ข. ไชยาไนด์
ค. นิโคติน	ง. ไนโตรเจนไดออกไซด์
๕. ข้อความนี้มีจุดประสงค์ให้ความรู้แก่ใคร

ก. พ่อแม่ผู้ปกครอง	ข. ครูอาจารย์
ค. เฉพาะผู้ที่สนใจ	ง. ทุกคน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ

ใช้ข้อความต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ ๑ - ๒

“(๑) ประเทศไทยมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวในทุกท้องที่ แตกต่างกันเฉพาะสภาพของดินและน้ำ (๒) ได้แก่ ความเปรี้ยว ความเค็มของดินและน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาต่อการปลูกข้าว (๓) ในปัจจุบันพบว่า การปลูกข้าวที่ได้ผลผลิตสูงสุด โดยมีต้นทุนต่ำสุด จะต้องใช้พันธุ์ที่ส่งเสริมให้ปลูก (๔) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ไม่ไวต่อช่วงแสง ปลูกในชลประทานแบบนาหว่าน น้ำท่วมหรือแบบปักดำ ปลูกได้ทั้งในฤดูนาปีและนาปรัง”

๑. ข้อใดคือคำสำคัญของข้อความข้างล่าง

ก. ต้นทุนต่ำ	ข. สิ่งแวดล้อม
ค. การปลูกข้าว	ง. ผลผลิตสูงสุด

๒. ใจความสำคัญของข้อความข้างล่างนี้ตรงกับหมายเลขใด

ก. หมายเลข ๑	ข. หมายเลข ๒
ค. หมายเลข ๓	ง. หมายเลข ๔

๓. ใจความสำคัญของนิทานนี้คืออะไร

แพะกับผลองุ่น

มีแพะตัวหนึ่งเห็นการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหลบซ่อนตัวอยู่ที่ต้นองุ่น จนเมื่อมันแน่ใจว่าพ้นจากอันตรายแล้ว มันก็ลุกขึ้นแล้วเริ่มกินผลองุ่นรวมทั้งใบของต้นองุ่นที่มันเข้ามาอาศัยหลบภัยอยู่นั้น ส่วนนายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหวจึงหวนกลับมาพบว่าแพะกำลังกินองุ่นอยู่ก็ยิงแพะจนถึงแก่ความตาย การกระทำของนายพรานในครั้งนี้นับว่าสมควรที่แพะผู้ล้าเล็บบุญคุณต่อต้นองุ่นควรได้รับเป็นอย่างยิ่ง

ก. แพะหนีการไล่ล่าของนายพราน	ข. แพะกินผลองุ่นรวมทั้งใบของต้นองุ่น
ค. นายพรานยิงแพะจนถึงแก่ความตาย	ง. แพะไม่รู้บุญคุณของต้นองุ่น

๔. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ

- ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
- ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
- ค. แดงอ่านเรื่องลูกชานาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปู่ทำนา
- ง. ดำได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท

๕. ใจความสำคัญของพระราชดำรัสต่อไปนี้ตรงกับข้อใด

“...จะทำงานทำการอะไร ถ้าทำด้วยร่างกายมันก็เมื่อยกาย แต่ถ้าทำด้วยใจจะเมื่อยใจ มันหนักใจ มันเหนื่อยใจ มันเป็นไปไม่ได้ ฉะนั้นการทำงานทำการ ถ้าทำด้วยความร่าเริงใจที่จะทำงาน ทำการความเมื่อนั้นจะหมดไป ความเหนื่อยจะไม่มี หรือมีแล้วเราก็ไม่รับ เพราะว่าความเมื่อยของกายความเมื่อยของใจนั้นมีเสมอ แต่ถ้าเราไม่รับมันจะไปไหน มันก็ไม่เมื่อยมันเกิดเมื่อยขึ้นมาแล้วก็หายไป ฉะนั้นการทำงานให้ดีก็ต้องมีความร่าเริง ความตั้งใจที่จะทำ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่

คณะบุคคลเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาส

วันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

- ก. การทำงานด้วยความสุขใจย่อมทำให้งานสำเร็จ
- ข. งานจะสำเร็จเร็วหรือช้า ถ้าทำด้วยความสุขกายสบายใจ
- ค. การทำงานด้วยใจที่เป็นสุขจะไม่ทำให้เรารู้สึกเหน็ดเหนื่อย
- ง. ผู้ที่พอใจในงานจะทำงานด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่นและมีความสุข

๖. บทเพลงต่อไปนี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด

“ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี เถลิงประเทศชาติไทย ทวีมิชัไซโย”

- ก. ความรักชาติ
- ข. ความสละเลือดเพื่อชาติ
- ค. ความรักสงบ
- ง. ความมีเกียรติที่เป็นคนไทย

๗. บทร้อยกรองต่อไปนี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด

“ออกกำลังครั้งใดก็ได้ผล ทำให้คนแข็งแรงแกร่งเหลือหลาย
ทั้งอารมณ์แจ่มใสใจสบาย ความอ้วนหยาคลายเครียดไม่เบียดเบียน
นอนหลับดีมีสุขไม่ทุกข์โศก คนเป็นโรคก็ผ่อนคลายหายคลื่นเหียน
ต้านเบาหวานโรคหัวใจไม่วนเวียน ใครพากเพียรออกกำลังกาย”

- ก. การออกกำลังกายสม่ำเสมอทำให้อายุยืน
- ข. การออกกำลังกายส่งผลดีต่อสุขภาพกายและใจ
- ค. การออกกำลังกายช่วยรักษาและป้องกันเชื้อโรค
- ง. ไม่มียาขนานใดจะรักษาโรคได้ดีกว่าการออกกำลังกาย

๘. ข้อความต่อไปนี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด

“ไข่นกมีขนาดและสีสันแตกต่างกันออกไป นกที่วางไข่ตามโพรงไม้หรือโพรงดิน ไข่มักจะมีสีขาว ส่วนนกที่วางไข่ตามกอหญ้า บนดินทราย หรือตามซอกหิน ไข่จะมีสีคล้ายพื้นๆที่บริเวณนั้น เป็นการพรางตาจากศัตรูที่มากินไข่”

- ก. ความแตกต่างของไข่นกขึ้นอยู่กับการวางไข่
- ข. ไข่นกมีขนาดและสีสันแตกต่างตามพื้นที่ที่นกวางไข่
- ค. แม่ต้องการปกป้องลูกจึงวางไข่ให้มีสีสันและขนาดต่างกัน
- ง. ไข่นกมีขนาดและสีสันต่างกันเพราะแม่ต้องการพรางตาศัตรู

๙. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

สาวเสิร์ฟกาแฟในสำนักงานเงินเดือน ๑,๘๐๐ บาท เดินเข้าซูเปอร์มาร์เก็ต หยิบผ้าอนามัยยี่ห้อพรีเมียมยี่ห้อราคา ๓ บาท ในขณะที่นักบริหารสาวเลือกซื้อผ้าอนามัยระดับ ปี่ ราคา ๑๐ บาท เธอคิดว่าตนมีฐานะดี เมื่อมีโอกาสใช้สินค้าชั้นสูงแบบนี้ จะซื้อชุดสวยชุดดีก็ไม่ไหวขอใช้ผ้าอนามัยไฮเทคสุดยี่ห้อของญี่ปุ่นก็แล้วกันเพราะไม่สะดวกซื้อกางเกงในกระเป๋าค่ะ

- ก. คนมีมากใช้น้อย คนมีน้อยใช้มาก
- ข. คนรวยมีรสนิยมต่ำ คนจนมีรสนิยมสูง
- ค. คนรวยรู้จักประมาณตน คนจนมักลืมนตน
- ง. คนมั่งมีมักไม่แสดงตน คนไม่มั่งมีมักพยายามยกตน

๑๐. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

แม้จะมีคำกล่าวว่าสิ่งที่แน่นอนคือความไม่แน่นอนก็ยังมีส่วนหนึ่งที่แน่นอนนั่นคือ ความตาย ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนาแต่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ถึงกระนั้นเวลาของความตายก็สามารถยืดออกไปได้ เลือดของท่านทุกคนไม่ว่าบุรุษ สตรี ยาก ดี มี จน มีค่าเท่าเทียมกัน เหล่าทหารหาญ ยังสละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลีแล้วท่านละความเจ็บปวดแค่ปลายเข็มแทง ท่านจะแลกกับชีวิตเพื่อนมนุษย์ไม่ได้เชียวนะหรือ

- ก. เหล่าทหารหาญ ยังสละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลีแล้วท่านละความเจ็บปวดแค่ปลายเข็มแทง ท่านจะแลกกับชีวิตเพื่อนมนุษย์ไม่ได้เชียวนะหรือ
- ข. แม้จะมีคำกล่าวว่าสิ่งที่แน่นอนคือความไม่แน่นอนก็ยังมีส่วนหนึ่งที่แน่นอนนั่นคือ ความตาย
- ค. ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนาแต่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ถึงกระนั้นเวลาของความตายก็สามารถยืดออกไปได้
- ง. เลือดของท่านทุกคนไม่ว่าบุรุษ สตรี ยาก ดี มี จน มีค่าเท่าเทียมกัน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

การอ่านจับใจความสำคัญ

เรื่อง หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง จงเลือกและกาเครื่องหมายกากบาท (X) ข้อที่ถูกที่สุด

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

